

בעזרה"ת עזון תורני שכונ'י אחדות של תורה

גליון 823

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

אז ישיר משה ובני ישראל

בפורים אחד, בשנת תש"ד (סוף תקופת השואה) היה הגאון רבי אהרן קוטלר שרוי בשמחה גדולה מאוד. אחד מתלמידיו ראה זאת ואמר, שלא ייתכן שהרב קוטלר שמח מתוך לבו ממש, שהרי כמעט כל משפחתו נהרגה בשואה, ולאחר שעבר אדם מאורעות כאלה, לא תיתכן שמחה אמיתית מתוך הלב. כששמע הרב קוטלר את דברי אותו תלמיד, עצר לרגע את השמחה, כינס את תלמידיו והסביר להם כך: כידוע, בשעה שביקשו מלאכי השרת לומר שירה בשעת קריעת ים סוף, מנע אותם הקב"ה מכך, ואמר "מעשי ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה?". וכבר הקשו רבים על כך, הרי משה ובני ישראל כן אמרו שירה בזמן שטבעו המצרים ("אז ישיר משה ובני ישראל") ומדוע הקב"ה לא עצר אותם ולא אמר להם "מעשי ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה"? אלא שהתשובה לכך היא, שיש הבדל בין מלאכים לבני אדם: מלאך, כולו מסור לדבר אחד, אין אצלו מקום לניגודים ומורכבויות (ולכן "אין מלאך אחד עושה שתי שליחויות"), ולפיכך, כשמלאך אומר שירה, הוא אינו יכול באותה עת גם להצטער בעת ובעונה אחת. השירה והצער, סותרים מטבעם זה את זה; אך בני אדם, שונים ממלאכים: יש בליבם מקום לרגשות שונים, ואפילו סותרים, בעת ובעונה אחת. וכך, אדם יכול גם לשמוח שמחה גדולה, וגם להשאיר מקום בליבו לצער, למרות שהצער והשמחה הם הפכים. ומשום כך, בני ישראל, בשונה ממלאכים, יכולים לומר שירה, ובאותו זמן ממש להצטער על המצרים (שלא כמו המלאכים, שאינם יכולים לעשות זאת). ואף אצלי, אמר הרב קוטלר, יש מקום לשני הרגשות, למרות שהם סותרים לכאורה: צער גדול ועמוק על משפחתי, לצד שמחת פורים. זהו מותר האדם על המלאך – היכולת להכיל רגשות סותרים בעת ובעונה אחת.

בפתח האהל

"וילקטו אותו... איש כפי אכלו לקטו" הגאון הצדיק רבי אליהו לופיאן זצ"ל, אומר חידוש נפלא, מבהיל על הרעיון: הכתוב אומר: "זה הדבר אשר צוה ה' לקטו ממנו איש לפי אכלו עומר לגלגולת מספר נפשותיכם איש לאשר באהלו תקחו". לאחר מכן מופיע הציווי: "איש אל יותר ממנו עד בוקר". ומיד אחר כך התורה מספרת: "ולא שמעו אל משה ויוותרו אנשים ממנו עד בוקר וירוס תולעים ויבאש ויקצוף עליהם משה". אנשים אלו, כפי שגילו לנו חז"ל, היו דתן ואבירם. ומה היה ה"חשבון" שלהם להותיר מן המן למחר? הם אמרו לעצמם: "מי יודע מה יהיה מחר? מה נאכל מחר, אם, חלילה, לא ירד מן? מה שבטוח בטוח! נאכל היום רק מחצית העומר שלקטנו ואת מחציתו השנייה נאכל למחר! ליתר בטחון!" האמת היא שקשה לדמיין מצב שכזה... אנחנו קמים בבוקר פותחים את הפריז'ידר ומוצאים בו, ברוך ה', אוכל מכל טוב. גם אם הוא ריק – נגשים למכולת הסמוכה. ואם במכולת לא יהיה את שחשקה נפשנו – ישנם סופרמרקטים ענקיים ששם יש הכול... דתן ואבירם חששו שעלול להיות מצב בו הם יקומו בבוקר ולא יהיה כלל מה לאכול! אין שום אוכל במחנה כולו! זה מצב לא קל.. לכן, ליתר בטחון, השאירו חצי מהכמות היומית למחר... אי אי אי! לא הייתה להם את מידת הביטחון בהשם יתברך שיתן להם את אכלם גם מחר! הם אכלו היום רק חצי עומר ושמרו את החצי השני למחר... ומה אומר הפסוק שלאחר מכן? "וילקטו אותו בבוקר בבוקר איש כפי אכלו" – פרוש: כמה אכלתם אתמול? חצי עומר? מכאן והלאה תקבלו כל יום רק חצי עומר... "כפי אכלו"! כפי המידה שאכלתם אתמול, בעטיו של חוסר הביטחון שהיה לכם, כך תקבלו מכאן ולהבא מידי יום ביומו במשך ארבעים שנה! מוראדיג.

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

זמני השבת
הזלאת נרות מוצאי שבת
4:50 5:52
6:27

נא לשמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה

אהל לחידוש

חידושים ופגנים לשולחן השבת

"לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם"

בקשר לפסוק זה ישנו סיפור ידוע על רבי יחזקאל לנדא בעל ה"נודע ביהודה", בעת שהיה בן שתים עשרה שנים בלבד.

מעשה שאירע: שני אחים חיו שנים רבות באהבה ובאחוה והיו שותפים במסחר ובקניין. אך בחלוף הזמן, פרצו ביניהם סכסוכים ומריבות שהביאו לפירוד גמור ביניהם, והגיעו הדברים לכדי כך שאחד מהם קפץ ונשבע שבועה חמורה שאין לה התרה, כי לא יוסיף לראות את פני אחיו לעולם. שבועה זו דיכאה מאוד את רוחו של האח השני, ובעקבות כך כעבור תקופה קצרה, אחוזו השבץ ומת. האח שנשבע, נפשו הייתה מרה עליו והיה אכול רגשי חרטה, כי הרגיש שהוא זה שגרם למיתת אחיו. מתוך רגשות אלו, הוא חפץ לבוא ולראות את פני אחיו המת ולבקש ממנו מחילה. אך אז נזכר בשבועתו, שלא יראה את אחיו לעולם, ואם כן לכאורה הוא מנוע מלבוא ולראות את פני אחיו בפעם האחרונה כפי שרצה.

שאלה זו נדונה להלכה על ידי גדולי הפוסקים, והביאה אותם לפלפולים וחקירות ארוכות בהלכות שבועות – האם שבועה לא לראות אדם מסוים, כוללת גם מקרה שאותו אדם כבר מת. השמועה אודות השאלה הגיעה ליחזקאל בן השתים עשרה (שכבר נודע אז כ"עילוי מאפטא"), והוא פנה לרבו ואמר לו – תמה אני על גדולי דורנו המחפשים דרכים רחוקות בתלמוד ובפוסקים, בזמן שדבר זה מפורש בתורה להיתר; רבו שאל אותו בפליאה היכן הדבר מפורש, והנער ענה לו שהדבר פשוט: הקב"ה הבטיח לישראל בנוגע למצרים – לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם", דהיינו, שלא יראו את המצרים לעולם; והנה בכל זאת אנו מוצאים שכן ראו אותם, שהרי נאמר לאחר מכן "ורא ישראל את מצרים מת על שפת הים". הכיצד? אלא מכאן ראייה, שהבטחה או שבועה שלא לראות, אינה כוללת ראייה שלאחר מיתה. ואם כן לאותו אח מותר לראות את חברו.

"עזי וזמרת-יה ויהי לי לישועה"

רבינו האריז"ל הקדוש מביא בשם הזוה"ק שלאחר קריעת ים-סוף פרחו נשמתם של בני ישראל מחמת מראות אלוקים שראו שלח הקב"ה את מלאכי השרת שישוררו באווניהם ומכח השירה חזרו לחיים. מאידך, בגמרא מובא שבשעה שצר סנחריב על ירושלים, שרו מלאכי השרת שירה לפני ה', ונתן הקב"ה רשות לשרי סנחריב לשמוע את שירתם ומתו כולם באותו לילה.

לפי זה יש להבין: שירת המלאכים, ממיתה היא או מחיה?

מבאר האריז"ל שליחודי יש כלי קיבול רוחני – הנשמה – שיכול להכיל בתוכו עוצמה רוחנית גבוהה כשירת המלאכים. לכן כשיחודי שומע שירה כזו, גם אם מת הוא, זה מעוררו לתחייה. אבל הגוי בשומעו שירת המלאכים ואין לו נשמה – נפשו יוצאת מגופו מחמת גודל האור. וזה ביאור המילים ששבחו ישראל לה': "עזי" – הכח שקיבלנו מ"זמרת יה" – שירת המלאכים, הוא זה שהחזירנו לחיים "ויהי לי לישועה".

שואלים: למה מרים הנביאה לקחה איתה תופים למדבר? הרי הן יצאו בחיפזון! תשובה: כי היא ידעה שגם אחרי הנס הכי גדול בהיסטוריה, הגברים יתחילו לשיר בזיזים... והיא הייתה חייבת משהו שיטשטש את זה.

כידוע, למן היה טעם של כל מה שכן אדם רצה. יהודי אחד ישב במדבר וחשב על סטייק עסיסי – וטעם סטייק. חשב על עוגת קצפת – וטעם עוגה. אשתו מסתכלת עליו ואומרת: "חיים, אם זה טעם של עוגה, זה גם **קלוריות** של עוגה! תחשוב מהר על חסה!"

שואלים: למה היום לא יורד מן מהשמיים? תשובה: כי בדור שלנו, עוד לפני שהמין היה נוחת על הרצפה, כבר היו מקימים עליו ועדת חקירה, מטילים עליו מס ערך מוסף, ומשרד הבריאות היה מוציא הודעה שיש בו יותר מדי סוכר.

אחד שאל את חברו: "למה בט"ו בשבט כולם קונים פירות יבשים יקרים בתוך קופסאות יפות?"

ענה לו חברו: "זה כדי להזכיר לנו שגם אם הצימוק קטן ומקומט, אם יש לו **אריזה שיוקית** טובה – הוא יכול לעלות כמו יהלום!"

בשבת בשלח, החזן הגיע ל"שירת הים" והתחיל לסלסל כל מילה ומילה במשך שעה. הקהל כבר היה מורעב. בסוף התפילה, ניגש אליו אחד המתפללים ואמר לו: "יישר כוח, באמת הרגשתי כמו בני ישראל במדבר."

החזן התמוגג: באמת? הרגשתי התעלות? ענה לו המתפלל: "לא, הרגשתי שגם אני הולך למות מרעב לפני שאני רואה את האוכל!"

יהודי אחד נכנס לפיצוחייה בערב ט"ו בשבט, רואה קופסה קטנה של **אגוזי מלך** ב-80 שקל. הוא שואל את המוכר: "תגידי, האגוזים האלה מגיעים עם כתר מזהב?"

המוכר עונה לו: "לא, אבל הם מגיעים עם סגולה מיוחדת". "איזו סגולה?" שואל היהודי. המוכר מחייך: "סגולה לבעל הבית... שתהיה לו פרנסה טובה מהפראיירים שקונים את זה!"

בכל ענייני העלון אפשר לפנות למייל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

הסיפור הבא התרחש באישון ליל, בלונדון בירת אנגליה. הרב י.ג. נקלע למצב כלכלי סבוך וקשה לא נותרה בידו ברירה והוא טס ללונדון, להתדפק על דלתות נדיבי עם. אלא שגם שם ההצלחה לא האירה לו פנים, ולמרות מאמציו ותחונניו העלה חרס בידיו. פה ושם קיבל תרומות קטנות, שאך בקושי הצטברו לכדי עלות כרטיס הטיסה... כשחש תשוש מהמאמץ שאינו מניב פירות, נודע לו כי פלוני, עשיר מפורסם בצדקותיו הנדיבות, עומד להתארח בבית מלון **קרופט קורט** בלונדון. הוא הבין כי אם ישתחל לבית המלון ויצוד את תשומת לבו של העשיר מובטחת לו תרומה הגונה. אך איך עושים זאת? הוא החליט לפנות למנהל המלון, ובשיחה עמו עורר את רחמיו לקבל אישור חריג ונדיר ללון בבית הכנסת שבמלון, בתקווה שבשעת בוקר - בעת התפילה, כאשר יתפלל שם הגביר יוכל לתפוס עמו שיחה בסיום התפילה. לא בקלות הסכים מנהל המלון לבקשתו, אך לבסוף נכמרו רחמיו והוא אישר לו ללון בבית הכנסת לילה אחד בלבד. בשעת ערב מוקדמת התייצב מיודענו בבית המלון כששקית קטנה ובה מגבת בידיו, מגבת שתשמש אותו גם ככרית וגם לנטילת ידיים שחרית. הוא חומק לבית הכנסת בלאט, מסדר ספסל בפינת בית הכנסת, מכין לעצמו מים לנטילת ידיים על יד המיטה המאולתרת, וכבר נשכב על הספסל ועוצם את עיניו ... סלח לי, אתה נורמלי?!, קול גס מטלטל אותו ומאבטח חסון מנער אותו בעוצמה". הומלס? כאן לא ישנים, תפוס את חפציך ותצא מהר מכאן!!", נוזף בו המאבטח הנכרי בחומרה, "כאן זה בית מלון, משלמים מראש, מקבלים חדר, ישנים בצורה מסודרת. לינה בבית הכנסת? לא בבית מלוננו!?", פוסק המאבטח בנחרצות ... רחמים, רחמים!, מתחנן הרב י.ג. האומלל, "הלא אינני מפריע לאיש, השעה כבר מאוחרת ועוד רגע כבר הייתי נרדם. ובכלל, מנהל המלון אישר לי לישון כאן הלילה, כי זו תקוותי היחידה". "... חה חה חה, ... מצטחק לעברו המאבטח, אפילו לא שומע", אישורים, סיפורים, הזיות יפות יש לך... כאן בבית המלון לא ישנים בבית הכנסת, זה ברור, זה אסור, זה בניגוד לכל נוהל. אתה נעלם מכאן תוך שניות ספורות או שאני קורא לצוות אבטחה מתוגבר שיתפוס אותך בכוח ויטיל אותך מחוץ לבית המלון?!", שואל קובע המאבטח בבוטות מרושעת ... בצר לו מקפל י.ג. את מגבתו ומדדה אל שערי בית הכנסת, כשהמאבטח פוסע אחריו ומוודא כי אינו שב על עקבותיו. דמעות נקו בזוויות עיניו כשעבר על יד שער המלון, אותו מקום בו חלף אך לפני שעה קלה, סמוך ובטוח כי הוא בדרך לפגישה הנכספת עם העשיר. כל מאמציו ולחציו עלו בתוהו וברגע אחד... הוא מהרהר ... בעיצומו של לילה קר וחשוך התייצב הרב י.ג. המסכן מחוץ לשערי המלון. עתה אין לו לאן ללכת, הן אפילו לא טרח להסדיר לעצמו אכסניה ראויה ללילה הזה, הוא זרוק בבושת פנים בטבורה של עיר, וגם הסיכוי היחיד שלו להגיע אל העשיר הנודע ולדבר אל לבו נגוז והתנפץ אל מול סלעי המציאות המרה. מה יעשה עכשיו? בעודו מסתובב שבור ונכלם, לפתע הונחה יד רכה על כתפו". יהודי מה אתה מחפש כאן באישון ליל? זה מסוכן!?", אומר לו מאן דהוא במבטא אידישאי מובהק, והוא מרים את פניו ונתקל בעיניו הטובות של אותו עשיר נודע שלשמו וכדי לפגשו נכנס לכל הסערה הזו ... בקול שבור ומרוסק הסביר הרב י.ג. לעשיר את העובדות לאשורן, כמה התאמץ כדי להשיג פגישה עמו, כמה שמח שהצליח להשתחל ללינה בבית המלון, וכמה נשבר לבו בקרבו בראותו כי הסיכוי אבד ואיננו, כשנזרק מבוש ונכלם אל הרחוב". אוי ואבוי, "נקרע לבו של העשיר בכאב, "הנה, הנה ואכניסך אל בית המלון, אתה תהיה האורח שלי!". לוחץ העשיר את ידיו ומזמינו להתלוות אליו. הוא נכנס לבית המלון בכבוד והדר, העשיר מזמין לו סוויטה יוקרתית ללינת לילה, וגם ארוחת בוקר עשירה - אותה הוא קובע לסעוד עמו בצוותא. בשעת בוקר הם נפגשים לארוחת בוקר דשנה בחדרו של העשיר, וכטוב לבו שמע את סיפורו האישי של הרב י.ג. הנזקק ורשם לפקודתו צ'ק נדיב במיוחד. לאחר שנפרדו, ביוצאו משערי המלון בפעם השנייה באותה יממה, לפתע הוא מבין: רגע השבר של אמש היה בעצם רגע הניצוץ. הרגע הקשה בו נזרק מחוץ למלון בבושת פנים, כשעמד בוכה ברחוב של עיר זרה בשעת לילה מאוחרת כשכל כולו מבוכה וייאוש - הוא הרגע שפתח לו את השערים. לולא היה פוגש את העשיר בדיוק באותו רגע של שברון לב דרמטי, לבטח התוצאה לא הייתה טובה כפי שהיא!. כי דווקא הרגע החשוך ביותר, הרגע שהיה נראה לו רע, הרגע שהיה נראה כקשה כל כך - הוא רגע האור, הוא הרגע השמח ביותר בסיפור הזה. זהו הרגע בו התייצב בפני העשיר ושפל מצבו היה כה בולט - עד שרחמיו של הגביר התעוררו כל כך והוא פינק אותו בלינת לילה, ארוחת בוקר וצ'ק נכבד. ולא נועד סיפור נפלא זה, אותו שמענו מכלי ראשון, אלא כדי ללמדנו: הרגע שנראה חשוך, אפל וקודר, לעתים הופך לרגע המינוף, לרגע ההזדמנות. לא, זה לא קורה מעצמו, זה קורה כי בורא עולם לא מביא רע אמיתי על בניו, לכל מה שנראה רע יש תפקיד חיובי, תפקיד אופטימי. לפעמים יודעים ולפעמים לא, אך תמיד תמיד, גם המצבים הקשים ביותר, נועדו להוביל לרגעים טובים. וככל שנראה יותר רע כך נהיה סמוכים ובטוחים שהטוב האמיתי בוא יבוא ברינה", דורשי ה' לא יחסרו כל טוב", תמיד.

שם אבותי

"בין קריאת התורה לסעודת השמחה: עיון נוסף במועד קריאת השם לבת"
 בהמשך לדיון שקיימנו בשבוע שעבר בנוגע למועד המדויק למתן שם לבת,
 להלן תוספת מקורות חשובים ואסמכתאות שנאספו ע"י המציגים פנים נוספות לסוגיה
 בספר תורת השמחה מביא שהגאון ר' שמואל אויערבאך זצ"ל אמר לו שאין צורך להמתין
 עד שבת אלא יתן את השם בקריאת התורה הסמוך ללידה.

בשם מרן הקהילות יעקב הביא, שבאמת היו צריכים לקרוא שם לבת מיד לאחר לידתה ע"י שמביאים
 עשרה אנשים ונותנים בפניהם את השם, אלא שנהגו לתת את השם בקריאת התורה הראשונה שאחרי
 לידתה, כן הובא באורחות רבינו (ח"א עמוד רנ) שאפי' נולדה בליל שבת יתן האב את השם בשבת ואם לא
 נתן יתן ביום ב'.

בספר נטעי גבריאל מביא מספר קוראי שמו "ושמעתי מחכמי הספרדים שבכמה קהילות ספרדים היו
 עושים זבד הבת בליל שבת בבית היולדת ולא בבית הכנסת בשבת בבוקר ולהיפך הביא ששמע מהגר"ש
 משאש שמנהג מרוקו להביא את התינוקת לביהכ"ס בשבת בבוקר ובעת קריאת השם מחזיקים אותה
 ואומרים פסוקים יונתי בחגוי וכו' וקוראים את שמה.

יש שהביאו ראיה מפרשת השבוע פ' בשלח בענין ירידת המן לישראל, שאמרו חז"ל במסכת שבת (פז)
 שבני ישראל באו בשבת למדבר סין, וירד להם המן למחרת, כלומר ביום א' ומצאנו שכשהתחיל לרדת
 המן בני ישראל שאלו "מן הוא" כלומר מה הוא זה? אבל רק לאחר השבת כינו אותו בשם 'מן' כלשון
 הפסוק ויקראו בית ישראל את שמו מן. ומכאן כתבו להוכיח שמתי קראו לו את השם דווקא בשבת.
 יש שהביאו בשם הרב יעקב ישראל קנייבסקי (הסטייפלר) זצ"ל, שעל ידי השמחה שעושים להולדת הבת
 באים אנשים ומברכים את אבי הבת שיזכה לגדלה לתורה לחופה ולמעשים טובים וברכות אלו עומדות
 לה. וכבר אמרו חז"ל "אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך". ואם לא עושים שמחה חסרים לה ברכות אלו
 ועלול לגרום לה לעיכובים שונים בחיים. הרבי מליובאוויטש זצ"ל הורה פעם למישהי שלא עשו לה
 "סעודת שמחה" בלידתה לתרום את הסעודה בבית הכנסת, על אף שהיא הייתה כבר בגיל מבוגר.

להתייעצות בכל ענייני שמות וכדו' ניתן להתקשר: 054-8566615

לבריאות ברכה והצלחה
סמ' בן חילוזה

שמחה בת שרה הי"ו
 הם וילדיהם וכל אשר להם.

סעיף אשר בן לאה הי"ו
 אורה בת סג'ורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע

מהרב שמשון פוקס שליט"א

כל יום חמישי

מיד לאחר מנחה

בביכ"ס **אור אבנר**

רח' משה דיין קרית הסבינונים יהוד

מנחה - 16:45

"עץ חיים היא למחזיקים בה"

לזכות להצלחה ולבריאות איתנה

יצחק שוחט בן סועד ומשפ' הי"ו

שאול סאלם בן נג'ט ומשפ' הי"ו

אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו

דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו

אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו

יחזקאל בן ברטה ומשפ' הי"ו

דוד חיים בן עליזה ומשפ' הי"ו

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

תפילות בימי חול: שחרית - 7:30 מנחה - 16:45 ערבית - 17:10

שיעורי תורה שעה לפני מנחה

הרב יהונתן הכהן אמדדי שליט"א רב ביהכ"ס - יום א' ב' ד'

הרב שמשון פוקס שליט"א - יום ג' הרב נאור דרשני שליט"א - יום ה'

הרב רפאל עגיב שליט"א - יום ה' בשעה 19:30

תפילות שבת קודש:

שיר השירים - 16:05 מנחה - 16:10 קבלת שבת - 16:30

שחרית - 7:00 מנחה א' - 13:30 מנחה ב' - 16:25 ערבית - 17:30

שיעורי תורה בשבת: הרב בן יאבו שליט"א - 12:30 וב- 14:10

נימוד אברכים עם תנמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00

ערבית מאוחרת: יום ב' 20:50 יום ד' 20:50 יום ה' 20:30

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"

רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית - 7:00

מנחה וערבית (סמוכות) 16:50

שיעורי תורה אחרי ערבית

יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א

בשעה 18:30 שיעור

מהרב דניאל קמחי שליט"א